

Súd: Okresný súd Košice I
Spisová značka: 13C/442/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7115235043
Dátum vydania rozhodnutia: 07. 07. 2017
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Blažena Szpyrcová
ECLI: ECLI:SK:OSKE1:2017:7115235043.6

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Košice I sudkyňou JUDr. Blaženou Szpyrcovou v spore žalobcu: Dopravný podnik mesta Košice, a. s., so sídlom: Bardejovská 6, 043 29 Košice, IČO: 31 701 914, zast. JUDr. Peter Frajt, advokát, s. r. o., so sídlom: Garbiarska 5, 040 01 Košice, zn. DPMK: 201508247 proti žalovanej: H.. A. C., nar. XX.X.XXXX, trvale bytom: C. XX, XXX XX F., v konaní o zaplatenie 60,60 EUR s príslušenstvom takto

rozhodol:

I. Žalovaná je p o v i n n á zaplatiť žalobcovi sumu 60,60 EUR s 5,05 % ročným úrokom z omeškania od 19.1.2015 do zaplatenia a náklady spojené s uplatnením pohľadávky v sume 1,15 EUR, to všetko do 3 dní od právoplatnosti rozsudku.

II. V prevyšujúcej časti o 0,55 EUR žalobu z a m i e t a.

III. Stranám sporu náhradu trov konania n e p r i z n á v a.

odôvodnenie:

1. Žalobca sa žalobou doručenou tunajšiemu súdu dňa 16.12.2015 domáhal, aby súd zaviazal žalovanú na zaplatenie istiny vo výške 60,60 EUR spolu s úrokom z omeškania vo výške 5,05 % ročne od 19.1.2015 až do zaplatenia, nákladov spojených s uplatnením pohľadávky vo výške 1,70,- EUR (poštovné) a na náhradu trov konania. Žalobu odôvodnil tým, že žalovaná dňa 18.1.2015 cestovala dopravným prostriedkom žalobcu bez platného cestovného lístka a vzhľadom na uvedenú skutočnosť je povinná zaplatiť cestovné vo výške 0,60 EUR, ako aj úhradu vo výške stonásobku základného cestovného bez príplatkov a zliav vo výške 60,- EUR.

2. Súd vo veci vydal dňa 23.2.2016 platobný rozkaz sp. zn. 13C/442/2015-14, ktorý žalovaná prebrala dňa 19.3.2016.

3. Žalovaná podala v zákonom stanovenej lehote odpor proti platobnému rozkazu sp. zn. 13C/442/2015-14 zo dňa 19.3.2016. Žalovaná svoj odpor odôvodnil tým, že platobný rozkaz považuje za neopodstatnený, nakoľko ju nikdy žiadny kontrolný pracovník v dopravnom prostriedku nekontroloval bez platného cestovného lístka, pričom zdôraznila, že nikdy v minulosti nedávala žiadnemu kontrolnému pracovníkovi osobné údaje a ani občiansky preukaz. Žalovaná ďalej uviedla, že do dnešného dňa jej od žalobcu žiadna upomienka nebola doručená. Zároveň žiadala o oslobodenie od súdnych poplatkov.

4. Okresný súd Košice I uznesením sp. zn. 13C/442/2015-43 zo dňa 15.11.2016 priznal žalovanej oslobodenie od súdnych poplatkov.

5. Podľa ust. § 297 CSP súd na prejednanie sporu nariadi pojednávanie. Pojednávanie nie je potrebné nariadiť, ak

- a) sa vo veci rozhoduje rozsudkom pre zmeškanie v prospech spotrebiteľa,
- b) ide iba o otázku jednoduchého právneho posúdenia veci, skutkové tvrdenia strán nie sú sporné a hodnota sporu bez prísľušenstva neprevyšuje 1 000 EUR.

6. Vzhľadom na skutočnosť, že v tomto spore ide o otázku jednoduchého právneho posúdenia veci, skutkové tvrdenia strán nie sú sporné a hodnota sporu bez prísľušenstva neprevyšuje 1000 EUR, súd v súlade s § 297 CSP rozhodol vo veci bez nariadenia pojednávania.

7. Vo veci bolo vykonané dokazovanie listinnými dokladmi predloženými žalobcom, na základe ktorých súd zistil tento skutkový stav:

6. Z Hlásenia o porušení tarifných a prepravných podmienok zo dňa 18.1.2015 č. 260 súd zistil, že dňa 18.1.2015 bola prepravným kontrolórom žalobcu vykonaná kontrola cestujúcej žalovanej. Táto uvedeného dňa v čase o 15.01 hod. cestovala na autobusovej linke č. RA-6, č. voza 3527, v tarifnom pásme T1, bez platného cestovného lístka. Hlásenie vyhotovil kontrolór na základe občianskeho preukazu, predloženého žalovanou.

7. Podľa Tarify mestskej hromadnej dopravy v Košiciach, platnej v čase vykonania kontroly žalovanej revíznym orgánom žalobcu, sadzby a tarifné podmienky MHD pre jednorazové cestovné lístky obyčajné v 1. pásme predstavovali 0,60 EUR.

8. Podľa ust. § 760 Občianskeho zákonníka, zmluvou o preprave osôb vzniká cestujúcemu, ktorý za určené cestovné použije dopravný prostriedok, právo, aby ho dopravca prepravil do miesta určenia riadne a včas.

9. Podľa ust. § 772 Občianskeho zákonníka, podrobnejšiu úpravu osobnej a nákladnej prepravy určujú osobitné predpisy, najmä prepravné poriadky a tarify.

10. Podľa ust. § 4 ods. 1 a 2 zákona č. 56/2012 Z. z. o cestnej doprave platnom znení, prepravný poriadok obsahuje prepravné podmienky dopravcu potrebné na uzavretie prepravnej zmluvy, najmä

- a) druh prevádzkovej cestnej dopravy a rozsah poskytovaných dopravných služieb,
- b) spôsob uzavretia a platnosť zmluvy o preprave osôb alebo zmluvy o preprave tovaru,
- c) práva a povinnosti dopravcu, najmä rozsah zodpovednosti za spôsobenú škodu na zdraví cestujúcich a zvierat a na tovare, batožine alebo iných veciach a rozsah z toho vyplývajúcich nárokov cestujúcich, odosielateľov a príjemcov vecí na náhradu škody alebo na zľavu z ceny prepravy.

Prepravný poriadok v osobnej doprave okrem prepravných podmienok podľa odseku 1 obsahuje

- a) rozsah práv a povinností dopravcu v pravidelnej doprave alebo v taxislužbe,
- b) spôsob rezervácie a predaja cestovných lístkov na autobusových staniciach a v linkových autobusoch alebo elektronickými médiami v elektronickom rezervačnom a predajnom systéme,
- c) spôsob objednávanie vozidiel taxislužby, podmienky uzatvárania zmluvy o preprave osôb a platenia cestovného,
- d) spôsob objednávanie prepravy autobusmi a autokarmi v príležitostnej doprave,
- e) rozsah práv a povinností cestujúcich pred začatím prepravy, počas prepravy a bezprostredne po skončení prepravy, ako aj pri neuskutočnení, nedokončení alebo omeškaní prepravy a postup uplatňovania ich nárokov vyplývajúcich z nedodržania podmienok prepravy,
- f) rozsah osobitných práv a povinností cestujúcich so zdravotným postihnutím a cestujúcich so zníženou pohyblivosťou 10) vrátane sprevádzajúcich osôb, ako aj dôchodcov, žiakov a študentov (ďalej len "vybraná skupina cestujúcich"),
- g) podmienky prepravy príručnej batožiny cestujúcich, cestovnej batožiny, poštových a autobusových zásielok a živých spoločenských zvierat, 11)
- h) podmienky prepravy psa so špeciálnym výcvikom, ktorý poskytuje pomoc cestujúcemu s ťažkým zdravotným postihnutím,
- i) pravidlá platnosti cestovných lístkov a miesteniek a spôsob preukazovania zaplateného cestovného pri kontrole a možnosti náhrady za stratu cestovného lístka v pravidelnej doprave,
- j) pravidlá platenia cestovného a vydávania potvrdení o zaplatení v taxislužbe,

- k) postup pri kontrole cestovných lístkov v pravidelnej doprave, práva a povinnosti zamestnancov dopravcu oprávnených kontrolovať cestovné lístky (ďalej len "revízor") a spôsob sankcionovania cestujúcich bez platného cestovného lístka a vymáhania cestovného,
- l) tarifu,
- m) reklamačný poriadok.

11. Podľa Prepravného poriadku Dopravného podniku mesta Košice, a. s. pre mestskú autobusovú, električkovú a trolejbusovú dopravu (ďalej iba "Prepravný poriadok"), platného v roku 2015, prepravný poriadok, Tarifa MHD a cestovné poriadky umiestnené na zastávkach alebo dopravných prostriedkoch sú pre cestujúcich verejným návrhom dopravcu na uzavretie zmluvy o preprave osôb.

12. Cestujúci uzatvára zmluvu o preprave osôb momentom nastúpenia do vozidla MHD. Nastúpením do vozidla MHD vyjadruje cestujúci súhlas s podmienkami prepravy obsahnutými v Mestskom prepravnom poriadku DPMK a. s. Cestujúci si je vedomý povinnosti disponovať platným cestovným dokladom, ktorý je potvrdením o uzavretí zmluvy o preprave osôb a povinnosti uhradiť dopravcom určené cestovné. V prípade, ak cestujúci užíva služby dopravcu bez cestovného dokladu, vzniká mu povinnosť úhrady cestovného ako aj ďalších úhrad stanovených tarifou DPMK, a. s.. Cestovné a úhrada sa považuje za splatnú momentom zistenia porušenia tarifo-prepravných podmienok cestujúcim pri výkone prepravnej kontroly.

13. Podľa ust. § 14 ods. 1 písm. d) zákona č. 56/2012 Z. z. o cestnej doprave v platnom znení, cestujúci je povinný zaplatiť cestovné a na výzvu vodiča, iného člena osádky autobusu alebo revízora preukázať sa platným cestovným lístkom.

14. Podľa ust. § 14 ods. 2 citovaného zákona, ak sa pri kontrole cestovných lístkov v autobuse alebo bezprostredne po vystúpení z neho na zastávke cestujúci nepreukáže vodičovi, inému členovi osádky autobusu alebo revízorovi na jeho výzvu platným cestovným lístkom, je povinný na mieste zaplatiť cestovné a sankčnú úhradu podľa tarify; inak je povinný poskytnúť identifikačné údaje na vymáhanie cestovného a sankčnej úhrady v rozsahu meno a priezvisko, dátum narodenia, adresa trvalého pobytu, číslo občianskeho preukazu alebo iného dokladu totožnosti. Ak ide o maloletého, zisťujú sa identifikačné údaje aj o jeho zákonom zástupcovi.

15. Podľa ust. § 16 ods. 1 citovaného zákona, potvrdením o uzatvorení zmluvy o preprave osôb a o zaplatení cestovného je cestovný lístok v papierovej podobe alebo v elektronickej podobe. Cestovný lístok v papierovej podobe obsahuje obchodné meno dopravcu, jeho identifikačné číslo a daňové identifikačné číslo, druh cestovného lístka, čas jeho platnosti, prevádzkový rozsah a sumu zaplateného cestovného. Ďalšie údaje, ako aj tvar cestovného lístka a spôsob jeho vydávania podrobnejšie určí prepravný poriadok po zohľadnení predpisov o účtovníctve a o dani z pridanej hodnoty.

16. Podľa ust. § 16 ods. 4 písm. c) citovaného zákona, cestujúci je povinný označiť si cestovný lístok v označovacom zariadení autobusu bezprostredne po nastúpení do autobusu, ak ide o cestovný lístok, ktorého platnosť sa začína až jeho označením.

17. Podľa ust. § 17 ods. 2 citovaného zákona, sankčnú úhradu pri nepreukázaní sa platným cestovným lístkom určí dopravca najviac do stonásobku základného cestovného bez príplatkov.

18. Vykonaným dokazovaním súd dospel k záveru, že žalovaná cestovala dňa 18.1.2015 na autobusovej linke č. RA-6 vozidlom mestskej hromadnej dopravy, prevádzkovaným žalobcom bez toho, aby zaplatila cestovné, ktoré v danom čase predstavovalo sumu 0,60 EUR.

19. V zmysle vyššie citovaného ustanovenia § 772 Občianskeho zákonníka, základnú úpravu zmluvy o preprave obsahuje Občiansky zákonník, ktorý v podrobnostiach odkazuje na osobitnú úpravu, ktorou je v danom prípade zákon č. 56/2012 Z. z. o cestnej doprave. Tento v ust. § 4 úpravu podmienok, za ktorých sa prepravujú osoby, ich batožina a veci, ponecháva prepravným poriadkom. Z Prepravného poriadku, vydaného žalobcom, platného v čase vykonania revíznej kontroly je zrejmé, že cestujúci uzatvára zmluvu o preprave osôb okamihom nastúpenia do vozidla MHD. Platný cestovný lístok je potvrdením o uzatvorení tejto zmluvy, tak ako to vyplýva aj z ust. § 16 ods.1 vyššie citovaného zákona. Z uvedeného vyplýva, že žalovaná uzavrela so žalobcom zmluvu o preprave okamihom nastúpenia do vozidla MHD,

pričom bola povinná zaplatiť cestovné a na výzvu revízora sa preukázať platným cestovným lístkom. Táto jej povinnosť vyplýva z ust. § 14 ods. 2 citovaného zákona, ako aj z Prepravného poriadku. Oprávnenie dopravcu uložiť cestujúcemu, ktorý sa nepreukáže platným cestovným lístkom, zaplatiť cestovné, ako aj úhradu až do stonásobku základného cestovného bez príplatkov a zliav, vyplýva z ust. § 14 ods. 2, v spojení s ust. § 17 ods. 2 citovaného zákona. Žalovaná nezaplatila ani úhradu, ktorú jej uložil revízor z dôvodu nepreukázania sa platným cestovným lístkom vo výške 60,- EUR.

20. Zhrnúc vyššie uvedené súd konštatoval, že nárok žalobcu je dôvodný a preto žalovanú zaviazal na zaplatenie sumy 60,60 EUR.

21. Žalobca sa popri istine domáhal aj priznania úrokov z omeškania ako aj priznania sumy vo výške 1,70,- EUR, titulom nákladov spojených s uplatnením pohľadávky, ktoré predstavuje poštovné za doručovanie upomienky - výzvy k úhrade pohľadávky zo dňa 26.1.2015.

22. Podľa ust. § 121 ods. 3 Občianskeho zákonníka, príslušenstvom pohľadávky sú úroky, úroky z omeškania, poplatok z omeškania a náklady spojené s jej uplatnením.

23. Podľa ust. § 517 ods. 1 a 2 Občianskeho zákonníka, dlžník, ktorý svoj dlh riadne a včas nesplní, je v omeškaní. Ak ide o omeškanie s plnením peňažného dlhu, má veriteľ právo požadovať od dlžníka popri plnení úroky z omeškania, ak nie je podľa tohto zákona povinný platiť poplatok z omeškania; výšku úrokov z omeškania a poplatku z omeškania ustanovuje osobitný predpis.

24. Podľa ust. § 3 Nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z. z., ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia Občianskeho zákonníka v znení účinnom od 1.2.2013, výška úrokov z omeškania je o päť percentuálnych bodov vyššia ako základná úroková sadzba Európskej centrálnej banky platná k prvému dňu omeškania s plnením peňažného dlhu.

25. Pri rozhodovaní o úrokoch z omeškania súd vychádzal z vyššie citovaných zákonných ustanovení. Žalobca má v zmysle ust. § 517 Občianskeho zákonníka ako veriteľ právo požadovať úroky z omeškania, keďže žalovaná sa dostala do omeškania s plnením peňažného záväzku. Pre určenie počiatku omeškania je rozhodujúca splatnosť dlhu. Táto je upravená v Prepravnom poriadku, podľa ktorého cestovné a úhrada sa považujú za splatné momentom zistenia porušenia tarifno-prepravných podmienok cestujúcim pri výkone prepravnej kontroly. Porušenie tarifno-prepravných podmienok v danom prípade bolo zistené pri prepravnej kontrole dňa 18.1.2015. Nasledujúci deň, teda 19.1.2015, sa žalovaná dostala do omeškania, preto súd žalobcovi priznal úroky z omeškania od tohto dňa až do zaplatenia dlžnej sumy.

26. Výšku úrokov z omeškania súd určil v súlade s citovaným ust. § 3 nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z.z., v znení účinnom od 1.2.2013; základná úroková sadzba ECB, platná k prvému dňu omeškania s plnením dlhu, bola vo výške 0,05 % ročne. Po zvýšení o 5 percentuálnych bodov je teda vo výške 5,05 % ročne.

27. Vo vzťahu k nákladom spojeným s uplatnením pohľadávky (poštovné) súd zo zásielky doručovanej žalovanému zistil, že žalobca zaplatil poštovné vo výške 1,15 EUR. Keďže žalobca sa domáhal zaplatenia nákladov vo výške 1,70,- EUR a okrem poštovného v uvedenej výške vynaloženie ďalších nákladov nepreukázal, súd mu priznal len sumu vo výške 1,15 EUR v prevyšujúcej časti návrh zamietol.

28. Podľa ust. § 255 CSP, súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci. Ak mala strana vo veci úspech len čiastočný, súd náhradu trov konania pomerne rozdelí, prípadne vysloví, že žiadna zo strán nemá na náhradu trov konania právo.

29. Podľa ust. § 262 CSP, o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí. O výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník. Ak súd rozhoduje čiastočným rozsudkom alebo medzityčným rozsudkom, môže rozhodnúť, že o trovách konania bude rozhodnuté v rozsudku, ktorým rozhodne o všetkých uplatnených procesných nárokoch alebo o celom uplatnenom procesnom nároku.

30. Podľa ust. § 257 CSP výnimočne súd náhradu trov konania neprizná, ak existujú dôvody hodné osobitného zreteľa.

31. Ustanovenie § 257 CSP predstavuje výnimku zo zásady zodpovednosti za výsledok i zo zásady zodpovednosti za zavinenie a náhodu. Dôvody hodné osobitného zreteľa, na základe ktorých súd rozhodne o nepriznaní trov konania môžu byť dané jednak pomermi strán sporu ako aj okolnosťami prípadu. Pri posudzovaní okolností hodných osobitného zreteľa treba prihliadať nielen na osobné, majetkové, sociálne, zárobkové a iné pomery strán, ale tiež na okolnosti, ktoré viedli strany k uplatneniu práva na súde (podiel strán na vzniku a priebehu sporu) a ich postoj v konaní (či strana uviedla skutočnosti a dôkazy už pri prvom úkone), na povahu sporu (charakter konania, zložitost' právnej problematiky, zmena právnej úpravy a pod.). Aplikácia ust. § 257 CSP prichádza do úvahy v prípadoch, keď sú naplnené všetky predpoklady pre priznanie náhrady trov konania, avšak súd dospel k záveru, že sú tu dôvody hodné osobitného zreteľa, pre ktoré náhradu trov celkom alebo sčasti neprizná. Musí ísť však o prípad hodný osobitného zreteľa, pričom výnimočnosť tohto prípadu môže spočívať jednak v okolnostiach danej veci, ale aj v okolnostiach na strane účastníkov konania, pričom je potrebné zvážiť okolnosti konkrétneho prípadu aj na strane toho, komu inak prislúchajúci nárok nie je priznaný. Aplikácia tohto ustanovenia prichádza do úvahy vo výnimočných prípadoch a má slúžiť k odstráneniu neprimeranej tvrdosti, teda na dosiahnutie spravodlivosti pre strany sporu, pokiaľ ide o vedenie súdneho konania a jeho výsledok. Ustanovenie § 257 CSP neslúži na zmierňovanie alebo odstraňovanie majetkových rozdielov medzi stranami a jeho použitie neodôvodňuje ani fakt, že zárobková a majetková situácia strany, ktorá v spore zvíťazila, je lepšia ako u protistrany.

32. Súd dospel k záveru, že aj keď žalobca bol v konaní úspešný, u žalovanej existujú dôvody osobitného zreteľa podľa § 257 CSP na základe, ktorých súd rozhodol, že stranám sporu nepriznal nárok na náhradu trov konania. Súd pri rozhodovaní o tom, či ide o dôvody hodné osobitného zreteľa prihliadal na majetkové, sociálne a zárobkové pomery žalovanej. Tieto dôvody hodné osobitného zreteľa súd videl v tom, že žalovaná je oslobodená od platenia súdnych poplatkov, teda v jej majetkových a zárobkových pomeroch ako aj v sociálnych pomeroch nakoľko žije dlhodobo v podnájme s členom rodiny, ktorý má onkologické ochorenie, z čoho následne vyplýva aj zložitá finančná situácia.

33. Na základe vyššie uvedeného a v súlade s citovanými zákonnými ustanoveniami súd rozhodol tak, ako je uvedené vo výroku rozhodnutia.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia na Okresný súd Košice I v dvoch písomných vyhotoveniach.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Prostriedky procesného útoku alebo prostriedky procesnej obrany, ktoré neboli uplatnené v konaní pred súdom prvej inštancie, možno v odvolaní použiť len vtedy, ak

- a) sa týkajú procesných podmienok,
- b) sa týkajú vylúčenia sudcu alebo nesprávneho obsadenia súdu,
- c) má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci alebo
- d) ich odvolateľ bez svojej viny nemohol uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie.

Oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa tohto zákona, ak povinný dobrovoľne nespĺní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie (ust. § 38 Exekučného poriadku).